

RESTANTEN UIT DE NEGENTIENDE EN DE TWINTIGSTE EEUW

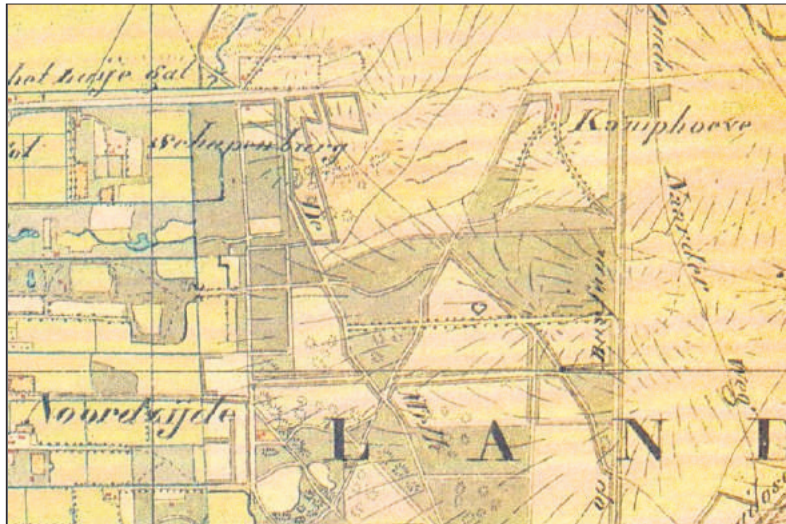
Geheimen van de Fransche Kamp

De Fransche Kamp ligt in het bosgebied tussen Bussum en Hilversum. De naam herinnert aan een militair kamp dat hier in de zomer van 1809 is geweest.

Bijna vierduizend soldaten hebben er gebivakkeerd, geslapen, gegeten en gemarcheerd. Het uithangbord bij de receptie van het seizoenskampeerterrein geeft daarvan een romantische weer-gave.

Eerste geheim

Eigenaardig genoeg waren er geen Fransen in De Fransche Kamp. Het kamp werd bevolkt door vooral Hollandse jongens en mannen die in dienst waren van koning Lodewijk Napoleon. Lodewijk Napoleon was door zijn broer, de Franse keizer Napoleon Bonaparte, tot koning benoemd, maar omdat hij niet altijd de bevelen van zijn broer opvolgde (lees: volgens zijn broer te aardig was voor de Nederlanders) moest hij in 1810 alweer aftreden. Holland werd vervolgens ingelijfd bij het Franse keizerrijk.

■ Topografische kaart uit 1847 van het Spanderswoud met in het midden de 'garde de camp' (vijfhoekje).

Aanval Engelsen

De soldaten kwamen in april 1809 naar het Gooi, omdat een aanval van de Engelsen gevreesd werd. Al na een paar maanden vertrokken ze richting Zeeland, omdat de Engelse troepen de Franse vloot in Antwerpen probeerden te overmeesteren. De jongens en mannen keerden niet terug naar het Gooi,

maar trokken later in opdracht van Napoleon naar Rusland.

Het gebied was destijds nog geen bos, maar maakte deel uit van de uitgestrekte heidevelden in het Gooi. Van het kamp zijn ook nu nog restanten te vinden. Verscholen in het bos is na ruim tweehonderd jaar nog een 'garde de camp' (een verdedigingswal) herkenbaar. Verder zijn er restanten van drinkkuilen voor paarden en plekken waar gekookt en gegeten werd.

Eigenaardig genoeg waren er geen Fransen in De Fransche Kamp

Nog een geheim

Er zijn ook andere resten in het gebied te vinden, namelijk verdedigingswerken uit het begin van de 20ste eeuw. Deze hadden te maken met de verdediging van de vesting Naarden.

Om de vesting een betere bescherming te geven werd in de tweede helft van de 19de eeuw al een kring van 'werken' (forten) op twee kilometer afstand van de vesting aangelegd op het grondgebied van Bussum, Hilversum en Huizen. Het leger moest de vesting buiten deze kring bestrijden en kon zich bij terugtrekking in de forten hergroeperen om opnieuw ten aanval te gaan. Het grootste en nog steeds bestaande werk is Fort Werk IV bij Spant.

1914

Toen in 1914 de Eerste Wereldoor-

log uitbrak, was de vuurkracht van oorlogswapens zó toegenomen dat nieuwe maatregelen getroffen moesten worden. Hoewel Nederland in de Eerste Wereldoorlog neutraal was, vond de legerleiding het toch noodzakelijk de verdediging van de vesting te versterken. Op ongeveer een kilometer vóór de werken in en rond Bussum werd een linie ontworpen die bestond uit aarden

te bouwen in en bij De Fransche Kamp. Toen op 11 november 1918 de wapenstilstand werd gesloten, werd de verdere bouw van deze linie stopgezet.

Bron:

publicatie van J. Bazelmans van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. 2015

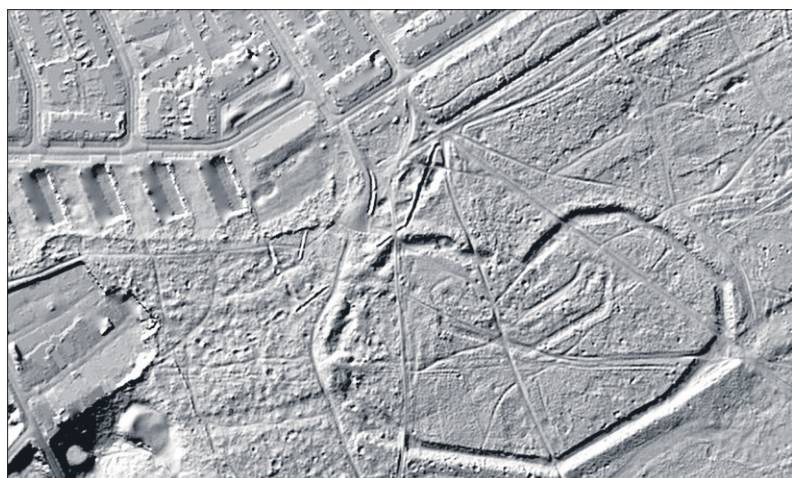
Klaas Oosterom

■ De muur van Werk IV in de droge gracht.

■ Het uithangbord bij de receptie van het kampeerterrein.

■ Silhouet van de schans aan het einde van de Laarderweg, met links de flats aan de Lange Heul. Opname met speciale laserfotografie.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvechthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Vrouwenhuis plat? Meidencafé weer op z'n gat!

Vandaag is het internationale vrouwendag. Op de foto (van eind 1981) zien we de etalage van het Bussumse Vrouwenhuis. Brinklaan 83, waar het Vrouwentrefpunt haar honk had, zou gesloopt worden t.b.v. de plannen voor het centrum. Een nieuw (kleiner) onderkomen was weliswaar in zicht maar met de leuzen op de ruit wilden de vrouwen bevolking & bestuurders wakker schudden en tevens aandacht vragen voor de sloop van dergelijke karakteristieke panden in Bussum.

FOTO AFKOMSTIG UIT ARCHIEF GOOI- EN EEMLANDER

schansen met daartussen prikkeldraadversperringen, loopgraven met wallen en droge grachten, houten schuilplaatsen en opstelplaatsen voor zware mitrailleurs. Van deze linie zijn aan de rand van de Bussumerheide nog restanten te vinden. Eind 1916 waren er weer nieuwe inzichten bij de legerleiding. Er moest opnieuw een linie komen die nóg verder van de vesting Naarden af lag: een dubbele loopgravenlinie van 's-Graveland tot onder Huizen. In 1918 werd hiermee een begin gemaakt door groepsschuilplaatsen

■ Betonnen groepsschuilplaatsen in De Fransche Kamp.

Schrijf je in; geef je op!

Nieuwsgierig geworden naar al die plekken in en rond Bussum? De Volksuniversiteit het Gooi organiseert

- *een lezing/presentatie
- *een wandelexcursie
- *een fietsexcursie.

Spreker en gids is Klaas Oosterom van de Historische Kring Bussum. Ga naar www.volksuniversiteitthetgooi.nl en zoek onder IF001 de lezing 'Geheimen in en bij De Fransche Kamp' op 13 maart in Bussum. De wandelexcursie 'In en bij De Fransche Kamp' is op 17 maart en is te vinden onder IF053. De fietsexcursie langs verdedigingswerken in en rond Bussum is op 24 maart en is te vinden onder IF019. De drie activiteiten passen bij elkaar, maar zijn ook los van elkaar te boeken. Bij te veel inschrijvingen zal later een herhaling plaatsvinden.